

Rolnummer : 6
Arrest nr. 15 van 25 maart 1986

In zake : de prejudiciële vraag gesteld door het Arbeidshof te Antwerpen, bij arrest van 16 juni 1980, in de zaak N.V. LIPS FRAIGNEUX tegen ENGELBORGHES Marcel.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit :

de heren voorzitters J. DELVA en E. GUTT,
de heren rechters W. CALEWAERT, F. DEBAEDTS, L. DE GREVE, D. ANDRE en M. MELCHIOR,
en de heer griffier L. POTOMS,

onder voorzitterschap van de heer J. DELVA,

heeft het volgende arrest gewezen :

I. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

Volgens de gegevens uit het dossier van de voorafgaande rechtspleging werd de heer ENGELBORGHES, wonende te Rutten (Provincie Limburg) door middel van een in het Frans opgesteld arbeidscontract d.d. 1 april 1976, met ingang van 15 april 1976 in dienst genomen door de N.V. LIPS-FRAIGNEUX, waarvan de zetel gevestigd is te Brussel, en dit in de functie van handelsvertegenwoordiger. De functie werd deels in het Nederlandse en deels in het Franse taalgebied uitgeoefend. Een proefbeding van 6 maanden werd voorzien.

De werkgever maakte een einde aan het contract op 14 oktober 1976 door middel van een in het Nederlands opgestelde brief en mits betaling van een opzeggingsvergoeding gelijk aan 7 dagen loon.

De werknemer daagde de werkgever voor de Arbeidsrechtbank te Antwerpen tot het bekomen van een opzeggingsvergoeding ten belope van 3 maanden loon. De Arbeidsrechtbank was van oordeel dat het decreet van 19 juli 1973 van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van toepassing is op natuurlijke of rechtspersonen die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen zonder dat een uitsluitende tewerkstelling in het Nederlandse taalgebied is vereist. Op grond van artikel 10 van het decreet is het in Frans opgestelde arbeidscontract nietig en dus eveneens het erin opgenomen proefbeding. De eis werd ingewilligd.

Luidens het arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 16 juni 1980 zijn zowel het taaldecreet als de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken op het geschil van toepassing. Het volstaat dat een werknemer gedeeltelijk in het Nederlandse taalgebied wordt tewerkgesteld door een werkgever welke geen exploitatiezetel heeft in dat gebied opdat het decreet van 19 juli 1973 toepassing zou vinden. Anderzijds is de bestuurstaalwet in casu van toepassing daar de exploitatiezetel zich bevindt in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Nu uit de

stukken van het dossier blijkt dat geïntimeerde deel uitmaakte van het Nederlandstalig personeel moest het arbeidscontract op grond van art. 52 van de bestuurstaalwet in het Nederlands worden opgesteld. Er blijft een conflict bestaan in de mate dat de gevolgen van de vervanging van de documenten die in overtreding met dit voorschrift werden opgesteld, verschillen. Luidens artikel 10 van het taaldecreet wordt de nietigheid maar opgeheven op de datum van de vervanging van deze documenten, terwijl artikel 59 van de bestuurstaalwet terzake voorziet in een retroactiviteit tot op de datum van het vervangen nietige document.

Om deze redenen besloot het Arbeidshof, alvorens over de grond van de zaak uitspraak te doen, het ontstane prejudiciële geschil naar de Afdeling Bevoegdheidsconflicten van de Raad van State te verwijzen bij toepassing van de artikelen 18 en 38 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De vraag wordt als volgt geformuleerd :

"Het Hof stelt vast dat het Taaldecreet van 19 juli 1973 en de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken conflicteren in zover zij de uitwerking bepalen van de vervanging van de in strijd met hun bepalingen opgestelde stukken;
Verwijst het ontstane prejudiciële geschil naar de afdeling bevoegdheidsconflicten van de Raad van State".

Overeenkomstig artikel 110, § 1, van de wet van 28 juni 1983 houdende de inrichting, de bevoegdheid en de werking van het Arbitragehof is deze zaak naar het Hof verwezen.

II. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Bij beschikking van 13 december 1984 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen overeenkomstig de artikelen 46, § 1, 48 en 49 van de organieke wet van 28 juni 1983.

Het bericht voorgeschreven bij artikel 58 van de organieke wet van 28 juni 1983 is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 6 maart 1985.

De kennisgevingen voorgeschreven bij de artikelen 60 en 113 van de organieke wet van 28 juni 1983 zijn gedaan bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 18 februari 1985 en aan de geadresseerden bezorgd op 19 februari 1985 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

De heer M. ENGELBORGHS, gedaagde in hoger beroep voor het Arbeidshof, heeft een memorie ingediend op 5 maart 1985.

De N.V. LIPS FRAIGNEUX, eiseres in hoger beroep voor het Arbeidshof, heeft een memorie ingediend op 14 maart 1985.

De Executieve van de Franse Gemeenschap heeft een memorie ingediend op 15 maart 1985.

De Vlaamse Executieve heeft een memorie ingediend op 19 maart 1985.

Bij beschikking van 30 mei 1985 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen verlengd tot 30 september 1985.

Bij beschikking van 25 september 1985 heeft het Hof deze termijn verlengd tot 31 maart 1986.

Bij beschikking van 30 mei 1985 heeft het Hof beslist dat de zaak in staat van wijzen is en heeft de dag van de terechtzitting bepaald op 18 juni 1985.

Van deze beschikking is kennis gegeven aan de partijen bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 31 mei 1985 en aan de geadresseerden bezorgd op 3 en 4 juni 1985 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst; de advocaten van de partijen zijn van de datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 31 mei 1985 en aan de geadresseerden bezorgd op 3 en 6 juni 1985 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

Ter terechtzitting van 18 juni 1985

- zijn verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-sstraat 30, 1040 Brussel,

Mr P. LEGROS en Mr S. MOUREAUX, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Executieve van de Franse Gemeenschap, Kunstlaan 19 ad, 1040 Brussel,

Mr. H. BUYSENS, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de heer Marcel ENGELBORGHES, Ruttermarkt 22, Rутten,

Mr. P. DE MOORTELO loco Mr. A. D'HONDT, advocaat bij de balie te Brussel, voor de N.V. LIPS FRAIGNEUX, met maatschappelijke zetel Louizalaan 130 a, 1050 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers, de heren W. CALEWAERT en D. ANDRE verslag uitgebracht;

- zijn Mr. BUYSENS, Mr. DE MOORTELO, Mr. VAN ORSHOVEN, Mr. LEGROS en Mr. MOUREAUX gehoord in hun pleidooien;

- is de zaak in beraad genomen.

Bij arrest van 30 januari 1986 heeft het Hof de heropening van de debatten bevolen en de dag van de terechtzitting bepaald op 20 februari 1986.

De partijen en hun advocaten zijn van de datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 31 januari 1986 en aan de geadresseerden bezorgd op 3 en 5 februari 1986 blijkens de datum van het postmerk op de berichten van ontvangst.

Ter terechtzitting van 20 februari 1986

- zijn verschenen :

Mr. P. VAN ORSHOVEN voor de Vlaamse Executieve,

Mr. S. MOUREAUX en Mr. P. LEGROS voor de Executieve van de Franse Gemeenschap,

Mr. P. DE MOORTELO loco A. D'HONDT voor de N.V. LIPS FRAIGNEUX;

- zijn Mr. VAN ORSHOVEN, Mr. MOUREAUX en Mr. DE MOORTELO gehoord in hun pleidooien;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 52 en volgende van de organieke wet van 28 juni 1983, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

III. IN RECHTE

Over de prejudiciële vraag

B.1. De prejudiciële vraag wordt door het Arbeidshof als volgt geformuleerd :

"Het Hof stelt vast dat het Taaldecreet van 19 juli 1973 en de gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken conflicteren in zover zij de uitwerking bepalen van de vervanging van de in strijd met hun bepalingen opgestelde stukken;

Verwijst het ontstane prejudiciële geschil naar de afdeling bevoegdheidsconflicten van de Raad van State".

De vraag is gesteld op grond van artikel 18 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dat toentertijd bepaalde :

"De afdeling bevoegdheidsconflicten is bevoegd, bij wijze van prejudiciële beslissing, uitspraak te doen over vragen betreffende de strijdigheid tussen een wet en een decreet en tussen decreten die haar door de hoven en rechtbanken of door enig ander rechtscollege worden voorgelegd".

De vraag is overgezonden aan het Hof op grond van artikel 110 van de organieke wet van 28 juni 1983, naar luid waarvan de zaken betreffende conflicten tussen wet en decreet of tussen decreten onderling die bij de inwerkingtreding van de wet aanhangig zijn (...) bij de afdeling bevoegdheidsconflicten van de Raad van State, naar het Arbitragehof worden verwezen.

Het Hof ontleent zijn bevoegdheid aan de organieke wet van 28 juni 1983. Een zaak kan op twee manieren bij het Hof worden aanhangig gemaakt : hetzij door de Ministerraad of door een Gemeenschaps- of Gewestexecutieve - het Hof beschikt dan over een vernietigingsbevoegdheid (artikel 1 van de organieke wet van 28 juni 1983) - hetzij door een rechtscollege - het Hof doet dan uitspraak bij wijze van prejudiciële beslissing (artikel 15 van de organieke wet van 28 juni 1983).

In deze zaak moet het Hof zich uitspreken over een prejudiciële vraag. Het Hof moet bijgevolg uitspraak doen op grond van artikel 15, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 dat bepaalt : "Het Arbitragehof doet, bij wijze van prejudiciële beslissing, uitspraak bij wege van arrest op vragen omtrent :

- a) de schending door een wet of een decreet van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten;
- b) onverminderd a), elk conflict tussen gemeenschapsdecreten of tussen gewestdecreten, die uitgaan van verschillende wetgevers en voor zover het conflict ontstaan is uit hun onderscheiden werkingssfeer".

Gelet op de bevoegdheid die aan het Hof werd toegekend door voormeld artikel, zal het Hof zich moeten uitspreken over volgende vragen :

- 1) Schendt het decreet van 19 juli 1973 de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, door te bepalen dat het ook van toepassing is op "de natuurlijke personen en rechtspersonen die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen" ?
- 2) Schendt artikel 52 van de bij K.B. van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, door te bepalen dat de private nijverheids-, handels- en financiebedrijven waarvan de exploitatiezetel gelegen is te Brussel-Hoofdstad, het Nederlands dienen te gebruiken voor de bescheiden die bestemd zijn voor het nederlandsprekend personeel en het Franse wanneer zij bestemd zijn voor het franssprekend personeel ?

Mocht de behandeling van de eerste twee vragen tot de bevinding voeren dat zowel het decreet als de gecoördineerde wetten op geldige wijze toepassing kunnen vinden op de door de verwijzingsbeslissing bedoelde situatie, dan zou het Hof moeten bepalen of het gaat om een conflict in de zin van artikel 15, § 1, b van de organieke wet van 28 juni 1983 en, zo ja, de rechter de gegevens aan de hand doen om het conflict te kunnen beslechten.

A.1. De N.V. LIPS-FRAIGNEUX betoogt in haar memorie dat er geen conflict bestaat tussen de bestuurstaalwet en het taaldecreet aangezien alleen de bestuurstaalwet van toepassing is. Artikel 59bis, § 4, van de Grondwet kent de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap niet de bevoegdheid toe het taalgebruik in de sociale betrekkingen te regelen in het Franse taalgebied en in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Het toepassingsgebied *ratione loci* van het taaldecreet is beperkt tot de sociale betrekkingen die zich uitsluitend voordoen binnen het Nederlandse taalgebied. In casu is het niet van toepassing aangezien de werknemer niet uitsluitend in het Nederlandse taalgebied was tewerkgesteld.

Ter terechtzitting van 20 februari 1986 concludeert de N.V. LIPS-FRAIGNEUX dat ingevolge het arrest van het Hof van 30 januari 1986 het conflict is verdwenen en dat de bestuurstaalwet moet worden toegepast en niet het decreet van 30 juni 1982 van de Franse Gemeenschap "relatif à la protection de la liberté de l'emploi de langues et de l'usage de la langue française en matière de relations sociales entre les employeurs et leur personnel ainsi que d'actes et documents des

entreprises imposés par la loi et les règlements".

A.2. De Heer ENGELBORGHES betoogt in zijn memorie dat de strijdigheid tussen de wet en het decreet slechts schijnbaar is en kan herleid worden tot een gewoon conflict tussen wetten in de tijd. Het taaldecreet dat als "enige en voldoende voorwaarde" voor de toepasselijkheid, ervan, het criterium "tewerkgesteld zijn in het Nederlands taalgebied" heeft ingevoerd, heeft op dit punt stilzwijgend artikel 52 van de bestuurstaalwet gewijzigd. Aangezien de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap niet buiten zijn territoriale bevoegdheid is getreden, is noch artikel 15, § 1, a, van de organieke wet van 28 juni 1983, noch artikel 15, § 1, b, van deze wet toepasselijk.

A.3. De Executieve van de Franse Gemeenschap is in haar memorie van oordeel dat het Hof dient te beslissen dat het decreet van 30 juni 1982 van de Franse Gemeenschap van toepassing is op de zaak en dat derhalve de opzeggingsbrief d.d. 14 oktober 1976 gevolgen heeft op de datum van verzending. Dit decreet is van openbare orde (artikel 3 ervan bepaalt dat de rechter de nietigheid ambtshalve vaststelt) en dient derhalve op de lopende geschillen te worden toegepast, overeenkomstig de regels van het gemeen recht. Uit het onderzoek van de feiten blijkt dat het Frans de taal was die gebruikt werd door de partijen. Derhalve is alleen het decreet van 30 juni 1982 van toepassing, zodat de opzeggingsbrief uitwerking heeft vanaf de datum van verzending.

Ter terechtzitting van 20 februari 1986 concludeert de Executieve van de Franse Gemeenschap dat de zaak, ingevolge de arresten door het Hof gewezen op 30 januari 1986, niet meer moet onderzocht worden in het kader van een conflict zonder bevoegdheidsoverschrijding, maar op grond van artikel 15, § 1, a, van de organieke wet van 28 juni 1983. Drie mogelijke thesissen kunnen worden ontwikkeld : a) Enkel de gemeenschappen kunnen het taalgebruik in de sociale betrekkingen regelen op grond van art. 59bis, § 3, 3°, van de Grondwet, de wetgever kan dit niet gelet op art. 23 van de Grondwet. b) De wetgever is sinds 1970, als gevolg van art. 59bis, § 3 en § 4, van de Grondwet, de residuair bevoegde wetgever geworden inzake de regeling van het taalgebruik in de sociale betrekkingen. Het Hof kan moeilijk een grondwettigheidscontrole uitoefenen over de wet van 1963, die werd aangenomen vóór de bevoegdheidsverdelende regel, op grond waarvan de toetsing moet worden uitgeoefend. c) De wet van 1963 werd geconstitutionaliseerd door artikel 59bis van de Grondwet. De wet is in theorie van toepassing, voor zover zij de materiële en territoriale bevoegdheidsgrenzen vastgelegd in art. 59bis, § 3 en § 4, niet overschrijdt. Op dat punt, en zelfs al is het principe van de toetsing omwille van het ogenblik van de uitvaardiging van de bedoelde norm in de ogen van de Executieve delicaat, dient het Hof na te gaan of er niet bepaalde materiële en territoriale ongrondwettigheden zijn vervat in de bedoelde norm. Volgens haar zijn de artikelen 52 en 59 van de bestuurstaalwet strijdig met artikel 59bis, § 3 en § 4, van de Grondwet en zijn derhalve niet toepasbaar.

A.4. De Vlaamse Executieve stelt in haar memorie dat het conflict niet resulteert uit een miskennis van de bevoegdheidsverdeling tussen de onderscheiden wetgevers. Het taaldecreet voldoet aan de eisen inzake territoriale gelding bedoeld in artikel 59bis, § 4, van de Grondwet. Ratione loci was de wetgever in 1963 zonder enige twijfel bevoegd. Ratione materiae heeft de wetgever zelf het bezwaar van ongrondwettigheid van art. 52 van de bestuurstaalwet, gebaseerd op art. 23 van de Grondwet, verworpen. Tot slot blijkt uit de invoering van artikel 59bis, § 3, 3°, in de Grondwet op 24 december 1970 de kennelijke bedoeling van de Grondwetgever om op dit punt artikel 23 van de Grondwet te wijzigen. Aangezien de oplossing van het conflict niet kan gevonden worden in een bevoegdheidsoverschrijding is artikel 15, § 1, b, van de organieke wet van 28 juni 1983 van toepassing.

In casu is een cumulatieve toepassing van taaldecreet en bestuurstaalwet mogelijk. Rekening houdend met het feit dat de sanctie van het taaldecreet strenger is dan die voorzien in de wet, moet men aannemen dat de sanctie van het taaldecreet deze van de taalwet opsloort, met als gevolg dat de vervanging van de documenten maar gevolg heeft vanaf het ogenblik dat zij voor beide regelingen uitwerking heeft. Dit is op het ogenblik bedoeld in artikel 10 van het taaldecreet.

Ter terechtzitting van 20 februari 1986 concludeert de Vlaamse Executieve dat door het arrest van 30 januari 1986 het conflict is weggevallen nu het decreet van 1973 deels is vernietigd. Het decreet van de Franse Gemeenschap van 30 juni 1982 is evenmin van toepassing. De bestuurstaalwet is geldig en moet worden toegepast.

Bovendien mogen de partijen niet concluderen buiten het onderwerp van de heropening van de debatten, te weten, de weerslag van het arrest van 30 januari 1986 op de zaak. De debatten werden niet heropend met betrekking tot de bevoegdheidsrechtelijke geldigheid van de bestuurstaalwet.

Over het decreet van 30 juni 1982

B.1. Wat de vraag naar de toepasselijkheid van het decreet van de Franse Gemeenschap van 30 juni 1982 betreft, moet er in de eerste plaats op gewezen worden dat de partijen voor het Hof - zowel de partijen voor de feitenrechter als de andere - niet de mogelijkheid hebben gekregen om de inhoud van de aan het Hof gestelde vragen te wijzigen of te laten wijzigen.

Het is trouwens de verwijzingsrechter, en hij alleen, die gerechtigd is om zich uit te spreken over de toepasselijkheid in de tijd van een norm waarop men zich voor hem beroept en om in voorkomend geval te beslissen of aangaande die norm een vraag aan het Hof behoort te worden gesteld.

Zelfs als het Hof van oordeel is dat de rechter de teksten die toepassing vinden op de feiten die met het geschil samenhangen niet juist bepaald heeft, kan het de gestelde vragen op dat punt niet verbeteren. Het Hof kan evenmin beslissen of een norm die het niet via de verwijzingsbeslissing voorgelegd heeft gekregen, toepassing kan vinden op de feiten die op het geding betrekking hebben.

Over het decreet van 19 juli 1973

B.2. Het decreet van 19 juli 1973 van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap regelt het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede voor de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen.

Op het tijdstip der feiten en vóór het arrest van het Hof van 30 januari 1986, was dit decreet, naar luid van artikel 1, eerste lid, "van toepassing op de natuurlijke en rechtspersonen die een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied hebben of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen".

Bij voormeld arrest van 30 januari 1986 heeft het Hof uitspraak gedaan over een verzoek tot vernietiging van het decreet van 19 juni 1973, ingesteld door de Franse Gemeenschapsexecutieve. Het Hof heeft met name geoordeeld dat in artikel 1, eerste lid, van het decreet de woorden "of die personeel in het Nederlandse taalgebied tewerkstellen" moesten worden vernietigd wegens schending van de regels die door artikel 59bis, § 3 en § 4, van de Grondwet zijn vastgesteld m.b.t.

de materiële en territoriale bevoegdheid van de Gemeenschapsraden.

Op grond van artikel 7, § 1, van de organieke wet van 28 juni 1983 hebben de door het Hof gewezen vernietigingsarresten een absoluut gezag van gewijsde vanaf hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. De vernietiging heeft bovendien terugwerkende kracht, zodat de vernietigde norm of het vernietigde gedeelte van de norm geacht wordt nooit te hebben bestaan. Uit bedoeld arrest vloeit voort dat het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap de taal, die door een werkgever, wiens exploitatiezetel is gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, moet worden gebruikt voor de documenten bestemd voor het personeel dat hij tewerk stelt in het Nederlandse taalgebied, niet kan voorschrijven en niet voorschrijft.

Over de gecoördineerde wetten

B.3. Sinds de inwerkingtreding van artikel 59bis van de Grondwet zijn de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in bestuurszaken van kracht gebleven :

- enerzijds in het Franse en in het Nederlandse taalgebied, met uitzondering van de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, beoogde gemeenten, diensten en instellingen, zolang ze niet door decreten vervangen worden;

- anderzijds in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, in het Duitse taalgebied, en voor de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, beoogde gemeenten, diensten en instellingen, zolang ze niet door nieuwe nationale wetten vervangen worden.

Immers, de Gemeenschapsraden regelen, met uitsluiting van de nationale wetgever, ieder wat hen betreft, de materies van artikel 59bis, § 3, van de Grondwet, voor hun territoriaal bevoegdheidsgebied als bepaald door artikel 59bis, § 4, tweede lid, van de Grondwet; de nationale wetgever oefent dezelfde materiële bevoegdheid uit in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, in het Duitse taalgebied en voor de in artikel 59bis, § 4, tweede lid, beoogde gemeenten, diensten en instellingen, die niet onder de bevoegdheidssfeer van de decretale wetgever ressorteren.

Het Hof is niet bevoegd om te oordelen of de Grondwet, vóór de inwerkingtreding van artikel 59bis ervan, aan de nationale wetgever de mogelijkheid bood om het taalgebruik in de sociale betrekkingen te regelen. Alsdan was er immers slechts één wetgever; de bevoegdheid van het Hof hangt in wezen samen met de grondwettelijke grenzen van de respectieve bevoegdheden van verscheidene wetgevers.

Sedert de inwerkingtreding van artikel 59bis, heeft de nationale wetgever, binnen de perken van zijn residuaire territoriale bevoegdheid, dezelfde materiële bevoegdheid om het taalgebruik in sociale aangelegenheden te regelen als de Franse en de Vlaamse Gemeenschap binnen hun onderscheiden territoriale grenzen.

De nationale wetgever overschrijdt zijn bevoegdheid niet, noch in zoverre het criterium van de exploitatiezetel van de werkgever wordt gehanteerd in artikel 52 van de gecoördineerde wetten, noch in de materiële voorschriften die door die bepaling worden opgelegd.

Om deze redenen,

Het Hof,

zegt voor recht :

1. Uit het arrest van het Hof van 30 januari 1986 volgt dat het decreet van 19 juli 1973 van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap "tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen" niet het gebruik van de talen regelt voor de documenten bestemd voor het personeel dat wordt tewerkgesteld in het Nederlandse taalgebied door een werkgever wiens exploitatiezetel is gevestigd in het tweetalig gebied Brussel- Hoofdstad. De eerste vraag is zonder voorwerp.

2. Het artikel 52 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken houdt geen schending in van door of krachtens de Grondwet vastgestelde bevoegdheidsverdelende regelen; het artikel kan toepassing vinden op de zaak die tot verwijzing aanleiding heeft gegeven.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans overeenkomstig artikel 55 van de organieke wet van 28 juni 1983, op de openbare terechtzitting van 25 maart 1986.

De griffier,
L. POTOMS

De voorzitter,
J.DELVA